MANIFEST
J. O. XIĄZĘCIA JMCI
MARCINA
LUBOMIRSKIEGO
GENERAŁA LIEUTENATA W. K.
IN DILIGENTIA
UCZYNIONY.

PRzed Urzędem y Aktami &c. Stanąwszy oczywiście &c. te publiczne uczynił Oświadczenie: Jeżeli uszczęśliwienie Człowieka na tym acz blaskiem rozumienia tylko pokrytym zasadzasię mniemaniu; być Panem wielkiego Maiątku, posiadać liczne Wsie y Maiętności, korzystać z spadkowych z po Przodkach dostatkow, liczyć Millionowe Zbiorow Sukcessyi Maiątki y Intraty. Zaiste z pomiędzy szczęśliwych nayszczęsliwszym dziś do Akt przychodzący, mianować się mogłem. Albowiem bogate, tak po Oycu ś. p. Antonim, nayprzod Starostą Kazimierskim, potym Mieczniku Koronnym, iako też y Stryiu ś. p. Franciszku pierwiastkowo Starostą Olsztyńskim, *in post* Miecznikiem y Chorążym Koronnym, Lubomirskich, posiadałem Prawami potwierdzone Maiętności, korzystałem z pozostałych od nich na mnie zlanych licznych Dziedzictw, używałem wielkich Intrat. Lecz iak nic stałego na świecie niema, tak y owa fortuna nie długo przyświecała mi uszczęśliwienia mniemanego istotą. Albowiem częścią przez nieuwagę moią, iuż to przez chęć niepomiarkowaną dobrego uczynienia komuś, sam na siebie y na przyszłość czasow w cale nie zważaiąc, iuż przez niebaczne o własnych interessach moich zapomnienie, do tego przyszedłem dzisiay stanu, iż Tysiącom osob, do ostrożnieyszego rządzenia się sobą przedsięwzięcia, smutnym y pamiętnym stałem się przykładem. Szacuiąc iednak więcey spokoyność wewnętrzną nad szczęścia przeminionego powaby, a zaufanie maiąc w wyrazie wszech rzeczy Stworcy uczynionym: *Ipse enutriet vos &c.* Gdy mowię przez rożne przypadki, iuż to celem usłużenia Oyczyźnie, w formowaniu znacznym, y własnym kosztem Regimentu, y utrzymywaniu kilkuset Ludzi przez niemały przeciąg czasu, iedynie myślą być użytecznym Oyczyźnie,

iuż przez rozwod z pierwszą Zoną, Maryą Anną z Graffow Hadykow Lubomirską, całemu Polskiemu y innemu światu wiadomy. Ktory to krok pierwszy był do zguby stawaiącego uczyniony, a ktorego nigdy odżałować nie iest iego mocy; iuż nakoniec przez odiazd bezprzyczynny Zony ostatniey z Stępkowskich Lubomirski, do tego przyszły Interessa stawaiącego stanu, iż samby onym rady nie dał. Lecz iak Opatrżność Naywyższego tak wszystkim rozrządza, iż y w naycięższych okolicznościach daie pomoc y ratunek, tak za rozrządzeniem Teyże, zdarzasię J. O. Xiążę Jmć Adam Łodzia Poniński Podskarbi Wielki Koronny, ktory tak z obowiązku bliskiego spokrewnienia, iako też z łaski swey y dobroczynności ku osobie stawaiącego, bierze szczęta Maiątku mego, a nayprzod spisuie Punkta w Dubnie Roku przeszłego 1781. dnia 27. Januarii, potym pod Imieniem Jmci Pana Zurawskiego nabywa Dobra y Maiętności w Kontrakcie *Resignationis die* 23. *Aprilis* 1781. Roku w Aktach Metryki Kancellaryi Mnieyszey Koronney w Warszawie roborowanym wyrażone, y zatrudnić się obowiązuie uiszczenia Wierzycielom moim starannością. Spisuie potym ze mną Kompromis dnia 20. *Xbris* 1781. do Grodu Warszawskiego podany, a pod Prezydencią JW. Tadeusza Lipskiego Kasztelana Łęczyckiego natychmiast odprawiony: Na ktorym Fundusz Summy Dwa Milliony Sześćkroć dziewiędziesiąt y dziewięć Tysięcy, Dwieście ośmdziesiąt ośm Złotych Polskich, *Nro* 2,699,288. *Flor:* przyznany y wynaleziony, oraz na satysfakcyą Kredytorow determinowany. Ze zaś Tabella Długow przez tenże Komprommis nie iest uformowana, przyczynę łatwo y teraźnieyszy y poźnieyszy wiek y powszechność zgadnie, a ia nie inną być myślę, iako że Kredytorowie nie piszący się na Kompromissie likwidować onych nie miał mocy Kompromiss. Aczkolwiek iest: sumnienność stawaiącego atoli po nim wyciąga, aby tych, co pamięć onego zasiągnąć może, y tych, o ktorych wiadomość interessow oświecić onegoż zdoła, nakoniec y tych, ktorym *deservita merces* sprawiedliwie należy, y na ktorych rownie Prawa Boskie, iako y Prawo Cywilnie mieć pamieć nakazuią, podał do zaspokoienia, y Satysfakcyą ich iako nayuroczyściey ubespieczył, tak uiszczaiąc się tych *deservitæ mercedi* do Summy Dwakroć dwanaście Tysięcy, trzysta Pięćdziesiąt dziwięć Złł: gr: piętnaście Pol: *Nro* 212,359. *Flor*: 15. gr: wynoszącey w samey rzeczywitości Jaś: Oświec: Xiążęciu Jmci Adamowi Łodzia Ponińskiemu Podskarbiemu Wielkiemu Koronnemu podawszy ich przekazał. Ta że iest potem krwawym, y Tysiącem podiętych mozołow od nie iednego wypracowana: Tenże stawaiący z pobudek wrodzoney serca tkliwego wspaniałości, ro-

rownie żywą iako y mocną uczułem powinność zaspokoienia tego rodzaiu należytości. Do czego stawaiącego nawet samo brzmienie Prawa Cywilnego powszechnym od Narodow przyięciem upoważnionego zagrzewać tym bardziey zdaie się; im wyraźniey o nim Zalaszewski wspomina *Tomô 2dô Titulô 7mô de pignore & Hypoteca, Paragrafô de Classificatione Creditorum Paginâ* 504. w te słowa: *In hac Classe ponuntur Mercedes & Salaria Famulorum & Mercenariorum, quæ pro omnibus Creditoribus, cujuscunque Conditionis sint, exolvi debent. Quod de Jure Saxonico nullam difficultatem habet, prout allegat Berlichius Parte 1mâ Practicabilium, conclusione* 64. *Nro 65tô.* w czym onego powszechne używanie w Sprawach *Potioritatis* sposobem Ziemskim sądzących się, y Tysiączne Preiudykata przekonywaią. Przeto pokazuiąc prawdziwą chęć zawdzięczenia każdemu za iego usługi, wielekroć rzeczony stawaiący, *pro primo Principali* obowiązuie JO. Xiążęcia Jmci Ponińskiego Podskarbiego Wiekiego Koronnego, aby o iak nayrychleysze y niezawodne w zadość uczynieniu wszystkim wymienionym służącym osobom usilnie starał się dać pierwszeństwo. Wszak Fundusz reszty maiątku stawaiącego oddany y przekazany, przyznany y przysądzony przez Kompromiss zwyż wzmiankowany czyni: 2,699,288. Złotych, a Tabella Generalna, gdzie y *deservita merces* znayduie się wynosi długow wszystkick Dwa Milliony Pięćkroć Ośmdziesiąt y pięć Tysiące dwieście sześćdziesiąt Polskich Złotych, *Nro* 2,585,260. *Flor:* Zbywa ieszcze choć przy szczupłey Taxie y szacunku Złotych Polskich Sto szesnaście Tysięcy Siedemset trzy, *Nro* 116,703. *Flor:* idzie więc zatym, iż każdy stawaiącego Wierzyciel, tak swey należytości, iako y od tąd wysłużoney swoiey nadgrody, y zupełnie przez stawaiącego dla siebie ubeśpieczoney ma poszukiwać y domagać się u JO. Xięcia Jmci Ponińskiego Podskarbiego Wielkiego Koronnego, u ktorego zadnemu sprzeczona y odmowiona być nie może. Lecz że każdy dług maiąc zawsze moc y naturę Długu, y zawsze go oddać trzeba; na tym całość Obywatelow, na tym szczęśliwość Społeczeństwa, na tym beśpieczeństwo Handlu politecznego, na tym y szczegulnieyszych Osob sława zależy. Niechcąc zatym dzisiay stawaiący naymnieyszego sławie y zaszczytom rodowitego Domu przynieść zaćmienia, owszem pragnąc wdzięcznego po sobie zostawić Pamiętnika, a czasem y słodkiego łez zrzodła dobyć z oczu niektorych wspołżyiących Oyczyzny kochaney Mieszkańcow, gdy sobie wspomną, iż to był ten, ktoren dla każdego z szczerością swoią się wywnętrzał; ktoren dla załatwienia każdemu należytości winney; ktoren dla okazania delikatności serca niemogącego znosić ciężaru cudzych zawziątkow; ten: ktory

porzuciwszy (od własney miłości nieoddzielne) na siebie względy, wyzuł się dobrowolnie z Dobr y Maiątkow, aby każdemu Wierzycielowi swemu chwalebną z nich uczynił offiarę; y aby, co komu był winien zupełnie się uiścił. Oświadcza się przed Aktami ninieyszemi, te dla wszystkich ogułem przynosząc ostrzeżenie: iże on komukolwiek winnym się być tylko sądził, o nikim przy Zrzeczeniu się ostatnich Dobr swoich nie zapomniał, owszem każdego tam *Jus petendi* wytknął y namienił. Czego nayiaśnieyszym świadectwem będą Tabelle Kredytorow Summę dwa Milliony Pięćkroć Ośmdziesiąt y pięć Tysiące Dwieście sześćdziesiąt Zło: Pol: *Nro* 2,585,260. Złotych Polskich wszystkich Długow wynoszące, do Akt rożnych *per Oblatam* podane. A iako upewniony o uprzeymości przyiaźni y mocnych dowodach nieskażytelney dla siebie przychylności J. O. Xcia Jmci Ponińskiego Podskarbiego Wielkiego Koronnego, tak każdego zapewnić o przyzwoitey dla siebie u niego należytości odzyskaniu, może. O co ninieyszym w pilności czyniącym się iak nayuroczyściey Manifestem wszystkich uprzedza y zapobiega, iżby iuż odtąd swoie *Jus petendi*, nie do siebie Manifestuiącego się, ale do tegoż JO. Xcia Jmci Ponińskiego Podskarbiego Wiekiego Koronnego, podług opiewania zapadłych między nim czynności, zwrocili. Jle że stawaiący resztę swego Maiątku Summę 2,699,288. Złotych wynoszącą na Wierzycielow swoich Temuż, iuż to pod Imieniem Jmci Pana Zurawskiego, iuż przez inne Tranzakcye odstąpił, y teraz przez te publiczne Oświadczenie ustępuie, y od tego dla onychże Recessuie, y na podział podaie. Zrzeka się mieć wszystkich Wierzycielow swoich, pamiętnych y niepamiętnych, wiadomych y niewiadomych iakimkolwiek Prawem do niego *Jus petendi* maiących, do tego ostatecznego Funduszu odsyła, y od tegoż Zrzeczenie *in satisfactionem* Wierzycielow czyni. Co ponawiaiąc, Salwę sobie poprawienia, umnieyszenia, lub przyczynienia zostawuiąc, podpisuię. Dat. w Warszawie Dnia 18. Lutego 1782. Roku.

JERZY MARCIN XIĄZE LUBOMIRSKI *mpr.*

In Curia Regia Varsaviensi die 18. *Mensis Februarii* 1782. *uczyniony.*